

КОВАЛИК

Оксана Анатоліївна
o.a.kovalik@mzeid.in

УДК 338.47

ХАРАКТЕРИСТИКА ТРАНСПОРТНО-
ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

ВЕЛЕСВА

Олеся Анатоліївна
olesia.velieva@mzeid.inCHARACTERISTICS OF TRANSPORT AND
LOGISTICS SUPPORT OF UKRAINIAN
ENTERPRISESстарший викладач,
Одеський національний
політехнічний університетDOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2020.6.5>студентка, Одеський
національний політехнічний
університет

KOVALYK Oksana Anatoliivna – Senior Lecturer, Odesa National Polytechnic University

VELIEVA Olesia Anatoliivna – student, Odesa National Polytechnic University

У статті показано, що транспортна інфраструктура являється дуже важливою для економічного та соціального розвитку країни, особливо для ефективної міжнародної торгівлі через наявність багатьох ризиків та збільшення загальних витрат. Виявлено, що внутрішня транспортно-логістична система України знаходиться у важкому положенні, оскільки відсутній необхідний транспортно-дорожній комплекс. Розглянуто фактори, які впливають на рішення українських підприємців не використовувати в своїй діяльності інформаційні системи. Надані основні задачі логістичної системи вітчизняних підприємств.

* * *

В статье показано, что транспортная инфраструктура является очень важной для экономического и социального развития страны, особенно для эффективной международной торговли из-за наличия многих рисков и увеличения общих затрат. Выявлено, что внутренняя транспортно-логистическая система Украины находится в тяжелом положении, так как отсутствует необходимый транспортно-дорожный комплекс. Рассмотрены факторы, влияющие на решение украинских предпринимателей не использовать в своей деятельности информационные системы. Предоставлены основные задачи логистической системы отечественных предприятий.

* * *

Introduction. Lately the ability to ship products on time and without damage has more priorities than a good price. This redistribution of emphasis on the market has led to the development of logistics management.

The purpose of the paper is to take a look at the transport and logistics system of Ukraine, find its main problems and tasks.

Results. Ukraine's place in the global transportation network can be determined by the LPI Logistics Efficiency Index provided by the World Bank. Transport infrastructure is very important for the economic and social development of the country. A structured logistics system is important for efficient international trade as it involves long-distance transportation. Ukraine's internal transport and logistics system has many problems. This is due to the lack of the necessary transport and road complex. Ukrainian entrepreneurs hardly use information systems in their activities, such as SRM (supplier relationship management). It can be explained with different reasons: distrust of new technologies; high cost of information systems; lack of understanding of the importance of using modern technologies. Lately there has been an increase in the cost of transport and logistics. The logistics system of domestic enterprises faces the following tasks: management and regulation of material flow; organization of the transport process and inventory management of the enterprise.

Conclusion. Ukraine's transport and logistics system is still under development, with many problems that need to be solved. Particular attention should be paid to improving the quality of transport services both within the country and abroad to strengthen Ukraine's position in the international market. In further research it is recommended to help entrepreneurs learn more about information systems because it's an important part of the development of transport and logistics chains.

Ключові слова: транспорт, логістика, забезпечення, вітчизняні підприємства, проблеми

Ключевые слова: транспорт, логистика, обеспечение, отечественные предприятия, проблемы

Keywords: transport, logistics, support, domestic enterprises, problems

ВСТУП

У сучасних умовах функціонування міжнародного ринку підприємці, для забезпечення своєї конкурентоспроможності, вимушені приділяти підвищену увагу окремим факторам діяльності, серед яких організація транспортної системи займає не останнє місце. Усе частіше можливість відвантажити продукцію вчасно та без ушкодження має більше пріоритетів ніж вигідна ціна. Такий перерозподіл акцентів на ринку призвів до розвитку логістичного управління, яке займається системою якісного та швидкого відвантаження товару. Отже, тему статті можна вважати актуальною.

Транспортно-логістичну систему досліджували різні науковці, серед яких: Н.В. Короленко (розглянула логістичний аспект управління підприємствами); Г.В. Озерська (аналізувала транспортно-логістичні кластери); М.Є. Сич, О.В. Бойко (показали кластерно-логістичну модель розвитку національного ринку транспортних послуг); О.В. Станіславик, О.М. Коваленко (визначали сучасні аспекти розвитку логістичного аутсорсингу в Україні) та ін.

Однак питанню проблеми організації транспортно-логістичного забезпечення на Україні у сучасних умовах приділялось недостатньо уваги.

МЕТА роботи – розглянути транспортно-логістичну систему України, визначити її основні проблеми та задачі.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У написанні статті були використанні наступні методи дослідження: формалізація понять, узагальнення, аналіз, аналогія.

РЕЗУЛЬТАТИ

Транспортно-логістична система підприємства – це система забезпечення перевезення товару з однієї точки в іншу за обраним та ретельно прорахованим маршрутом. Дана система охоплює усі види перевезень, починаючи з постачання сировини для виробництва та закінчуючи доставкою готової продукції кінцевому споживачу.

Головна мета, що стоїть перед транспортно-логістичною системою – це уникнення перебоїв при безперервному переміщенні товарів та сировини [1].

З іншого погляду транспортно-логістичною системою можна вважати взаємодію різних учасників вантажних потоків, які займаються організаційним, технічним, економічним, інформаційним та іншими забезпеченнями руху потоків.

Транспортно-логістичний ланцюг для вітчизняних підприємств може мати різний вигляд: пряма доставка; збут товарів через систему посередників; використання системи складів; створення збутового підприємства в іншій країні (для міжнародної торгівлі) [4].

Вартість транспортної послуги можна умовно розкласти на декілька складових:

- прямі транспортні витрати;
- додаткові витрати;
- збутові витрати.

Збутові витрати пов'язані з внутрішньогалузевою конкуренцією, яка призводить до виявлення найбільш конкурентоспроможним підприємств на ринку та дозволяє підвищити якість наданих послуг (вироблених товарів). Для цього на підприємствах використовуються новітні технології та методи управління витратами [6].

Місце України в світовій мережі транспортування можна визначити за Індексом ефективності логістики LPI, що надається Світовим банком. Україна займає місце нижче 60, в той час як лідерами являються Нідерланди, Швеція тощо.

Україна в останні роки активно освоює міжнародні ринки, особливо європейські, що підтверджується політикою, спрямованою на отримання членства в Європейському Союзі. А для ефективної міжнародної торгівлі важливим є структурована логістична система, оскільки мова йде про перевезення на великі відстані, що характеризується наявністю багатьох ризиків та збільшенням загальних витрат. Транспортна інфраструктура являється дуже важливою для економічного та соціального розвитку країни.

Оскільки з кожним роком об'єм товарообміну між Україною та європейськими країнами зростає, існує необхідність ретельно досліджувати передумови виходу вітчизняних підприємств на ринки окремих країн, які навіть у країн-учасників Європейського Союзу можуть суттєво відрізнятися. А на базі вже визначених умов можна створювати окремі системи логістичного забезпечення з іншими країнами [3].

Крім того, важливим являється організація внутрішньої транспортно-логістичної системи, яка на даний час знаходиться у важкому положенні. Це пов'язано, найперше, з відсутністю необхідного транспортно-дорожнього комплексу. Через велику кількість поганих доріг, перед логістичною компанією (чи відділом організації), стоїть не легке завдання прокласти такий шлях для вантажного транспорту, щоб мінімізувати ризики його поломки чи пошкодження вантажу, використовуючи найкоротші шляхи.

На жаль, в Україні підтримка транспортно-логістичної системи новітніми досягненнями в сфері IT знаходиться все ще на стадії розвитку. Українські підприємці майже не використовують у своїй діяльності інформаційні системи, такі як, наприклад, SRM (supplier relationship management) – управління взаємодією з постачальниками. Це пов'язано з різними факторами, серед них (рис. 1):

- недовіра новим технологіям. Через те, що в Україні недостатньо досвіду використання інформаційних систем та погано розвинута їх правова підтримка, підприємці не бажають повірити окремим програмам дані про свою діяльність;

- висока вартість інформаційних систем;
- небажання персоналу повністю змінювати свою форму праці;

- відсутність розуміння важливості ведення бізнесу з використанням сучасних тенденцій, водночас віддається перевага традиційним формам.

В останні роки українські підприємства все частіше стали надавати перевагу змішаній формі перевезення, яка включає у себе використання декількох видів транспорту. Так, якщо виникає потреба прискорити відвантаження товару, то можна частину перевезення зробити через повітряний транспорт, а частину залізничним, залежно від того, який шлях найдоступніший. Водночас такі перевезення оформлюються єдиним документом, що дозволяє уникнути зайвої бюрократії [2].

Традиційним видом транспорту вважається морський, що є актуальним для України, велика частина території якої знаходиться на узбережжі Чорного моря. Однак в останні роки спостерігається зростання ролі і інших видів транспорту, що призвело до збільшення вартості транспортно-логістичного забезпечення. Тому перед транспортним маркетингом стоїть важливе завдання мінімізувати транспортні витрати [5].

Взагалі, перед логістичною системою вітчизняних підприємств стоїть низка задач, які вона намагається вирішити. Дані задачі можна умовно розділити на три блоки (рис. 2).

Управління та регулювання матеріальним потоком включає формування ринкових зон обслуговування, яке базується на використанні системи прогнозних показників. Організація транспортного процесу складається із створення транспортних планів (перевезення, організації відвантаження, формування товаропотоків) та графіку руху транспортних засобів. Управління запасами підприємства охоплюють управління складськими приміщеннями, розміщення та обслуговування товарів на складі, використання інформаційних систем.

Рис. 1. Фактори, які перешкоджають використанню інформаційних технологій для транспортно-логістичного забезпечення діяльності вітчизняних підприємств

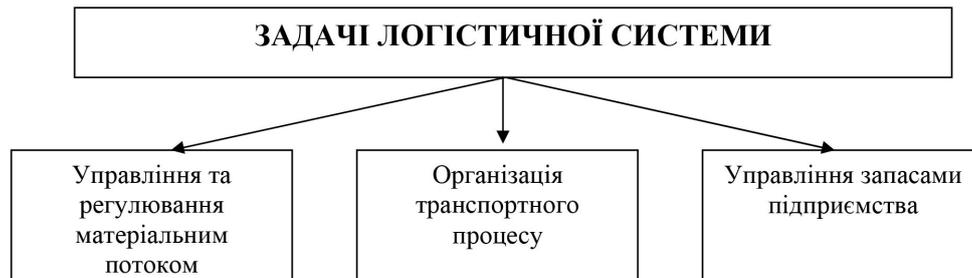

Рис. 2. Задачі логістичної системи вітчизняних підприємств

ВИСНОВКИ

Отже, транспортно-логістична система України знаходиться все ще на стадії розвитку, має багато проблем, які необхідно вирішувати на рівні держави. Особливу увагу слід приділити підвищенню якості транспортних послуг як в середині країни так і за її межами для закріплення позиції України на міжнародному ринку, починаючи з впровадження новітніх технологічних досягнень та закінчуючи зниженням загальних витрат. У подальших дослідженнях рекомендується розробляти спрощені процедури використання інформаційних систем на підприємствах, які відіграють важливу роль у розробці транспортно-логістичних ланцюгів.

Список використаних джерел

1. Ковалик О.А. Інфраструктура підтримки малого бізнесу: сучасний стан та перспективи розвитку. *Економіка. Фінанси. Право*. 2015. № 4/1. С. 7-9.
2. Короленко Н.В. Логістичний аспект управління туристичними підприємствами: формування позитивного іміджу регіону. *Агросвіт*. 2013. № 23. С. 54-59.
3. Озерська Г.В. Транспортно-логістичні кластери як основа реалізації транскордонного співробітництва. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. № 3. С. 126-129.
4. Сич М.Є., Бойко О.В. Кластерно-логістична модель розвитку національного ринку транспортних послуг. *Проблеми підвищення ефективності інфраструктури*. 2014. № 4. С. 25-29.

5. Станіславик О.В., Коваленко О.М. Сучасні аспекти розвитку логістичного аутсорсингу в Україні. *Інформаційні технології в освіті, науці та виробництві*. 2012. Вип. 1(1). С. 107-114.

6. Сухорукова Т.Г. Характеристика класифікаційних ознак транспортної логістики. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. Х.: УкрДАЗТ, 2014. № 47. С.51-57.

References

1. Kovalyk O.A. *Small Business Support Infrastructure: Current Status and Development Prospects*. *Economics. Finances. Law*. 2015, № 4/1. pp. 7-9. (in Ukrainian).
2. Korolenko N.V. *Logistic aspect of management of tourist enterprises: formation of a positive image of the region*. *Agrosvit*. 2013. № 23. pp. 54-59. (in Ukrainian).
3. Ozerska H.V. *Transport and logistics clusters as a basis for the implementation of cross-border cooperation*. *Global and national economic problems*. 2015. № 3. pp. 126-129. (in Ukrainian).
4. Sych M.Ye., Boiko O.V. *Cluster and logistic model of development of the national market of transport services. Problems of improving the efficiency of infrastructure*. 2014. № 4. pp. 25-29. (in Ukrainian).
5. Stanislavyyk O.V., Kovalenko O.M. *Modern aspects of logistics outsourcing development in Ukraine. Information technologies in education, science and industry*. 2012. Issue 1(1). pp. 107-114. (in Ukrainian).
6. Sukhorukova T.H. *Characteristics of classification features of transport logistics*. *Bulletin of Transport Economics and Industry*. Kharkiv: UkrDAZT, 2014. № 47. pp. 51-57. (in Ukrainian).